

Jaarverslag Stichting Fontes 2.0 - 2019-2020

Korte voorgeschiedenis:

In zomer van 2018 ontmoeten Boudewijn Wijnands en Jordi Wiersma elkaar tijdens een studieweekend in Valencia. Ze blijken veel gezamenlijke interesses te hebben. Beiden actief om midden in de samenleving een steentje bij te dragen: Boudewijn met een vrijwilligersplatform (Deedmob), Jordi met een onderwijsstichting (Landmerk). Al gauw wordt ook duidelijk dat Boudewijn en Jordi de opvatting delen dat het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid alleen gepaard zou moeten gaan met een diepgaande intellectuele bagage. Geen wonder dat ze elkaar dan ook treffen tijdens een studieweekend.

In 2019 wordt Stichting Fontes 2.0. geboren, omdat Boudewijn en Jordi inmiddels hebben besloten dat het voor veel andere jonge, gedreven mensen de moeite waard kan zijn om dit pad van intellectuele diepgang te bewandelen. Het is geen sinecure om dit serieus te organiseren naast de verplichtingen op je werk en in je gezin. De verdieping, waarvan de meesten de noodzaak nog wel aanvoelen, blijft vaak een voornemen. Fontes 2.0. wil de brug zijn tussen droom en daad.

Hoe een onderwijsprogramma er logistiek en inhoudelijk eruit moest zien, was niet moeilijk wegens Jordi's professionele ervaring. Wat heb je nodig: goede docenten, goede boeken, goede locaties en een goede groep mensen. De invulling hiervoor was niet moeilijk. Jordi zou de docent worden en wist grotendeels welke boeken hij wilde doceren. Wat zou de eerste doelgroep worden? Omdat Boudewijn en Jordi beiden maatschappelijk geïnteresseerd waren en zijn, was het logisch om een groep te vormen met maatschappelijk geïnteresseerde mensen. Zo'n persoon zou de geest van het te maken programma het beste kunnen begrijpen.

Om welke geest ging het dan? Nadenken over samenleving kwesties binnen een hechte gemeenschap en hiervoor terug willen gaan naar de wijsheid van de oude bronnen. Het lag vervolgens ook voor de hand om dan vooral bronnen te bestuderen die verdieping zouden kunnen brengen in het begrip van wat een maatschappij in essentie is. Binnen deze geest werd er vervolgens naar leslocaties gezocht. Deze moesten iets van doen hebben met de inhoud van het college en een uitdrukking zijn van de geest van het programma. Om die reden gingen Boudewijn en Jordi aan de slag om leslocaties te vinden binnen de huiselijke sfeer van oud-maatschappelijk leiders, die het belang van warme gemeenschappen onmiddellijk zouden begrijpen en graag hun woonkamer wilden aanbieden om maatschappelijke kwesties te bespreken. Zo werden verschillende maatschappelijke leiders gastheer/gastvrouw van dit programma.

Om daadwerkelijk uitdrukking te geven aan het belang van gemeenschap, of beter gezegd, het creëren van vriendschappen werd het programma voorzien van een studiereis naar Rome. Hier komen alle vier pilaren van Fontes samen: mooie lessen over prachtige onderwerpen in een schitterende groep op een van de schoonste plekken van de wereld.

De deelnemers werden bij elkaar gezocht, nagenoeg iedereen van de beoogde deelnemers zegden meteen toe na de uitnodiging. Enige verplichting was dat ze iedereen bijeenkomst aanwezig moeten zijn.

Een ander belangrijk aspect was dat het programma kosteloos moest worden om zo te voorkomen dat men kon denken dat een van de zoveelste cursussen zou zijn die je kon inkopen. Het idee is juist dat de deelnemers na het aangeboden programma met tijd en inzet hun verantwoordelijkheid in de praktijk kunnen brengen. Om die reden hebben Boudewijn en Jordi naar donaties gezocht.

De eerste maanden:

14 november 2019 vindt de eerste avond plaats bij Boudewijn thuis in Amsterdam. Hier wordt eerst ruim de tijd genomen voor een kennismaking. Sommigen kenden elkaar al, maar anderen zeker niet. Het college gaat over individualisme aan de hand van een prachtige tekst van Alexis de Tocqueville. In *Over de democratie in Amerika* analyseert Tocqueville namelijk dat democratie leidt tot een denken in gelijkheid, dat op haar beurt weer leidt tot individualisme. Er volgt een interessant gesprek over het belang van verenigingen en gemeenschappen om een individualistische cultuur tegen te gaan. Een analyse die van grote waarde is voor welk politiek denken dan ook.

De tweede bijeenkomst vindt plaats in De Nieuwe Poort. Jordi geeft die avond college over *Rerum Novarum*, de bekende encycliek van paus Leo XIII uit 1891. We bespreken het genre, de structuur en inhoud van deze encycliek. Centraal staat de vraag waarom het socialisme faalt om de sociale problemen in de maatschappij op te lossen.

Voor de derde bijeenkomst is een oud-senator de gastheer. Deze keer is Gerard Versluis de docent, die college geeft over Tocqueville en deze keer hoe de geest van democratische gelijkheid leidt tot een grote overheid. Zo nu en dan deelt de heer Brinkman wat ervaringen uit zijn rijke politieke carrière met de groep.

Eind januari gaat de groep naar Rome. Hier worden twee tekstcolleges gegeven: de eerste over Europa aan de hand van Friedrich Schillers gedicht *Ode an die Freude* en de tweede over duurzaamheid aan de hand van de encycliek *Laudato Si'* van Paus Franciscus. Uiteraard is er veel tijd om elkaar en de stad beter te leren kennen. Paar hoogtepunten: een speechopdracht op het Capitool gemodelleerd naar de toespraken na het Verdrag van Rome; een diner op de residentie van Hans Hoozeveld, permanente vertegenwoordiger bij de VN-instituten in Rome; een rondleiding door de Vaticaanse Musea en St. Pieter.

Begin maart gaat het programma verder. We lezen een tekst over onderwijs, *University Sketches* van John Henry Newman. We spreken onder andere over de cruciale rol van de docent in het onderwijs.

De bijeenkomst in april wordt een digitale bijeenkomst wegens de uitgebroken coronacrisis. Online komt iedereen niettemin opdagen en spreken we over Etzioni's *De nieuwe gulden regel*. We denken na over welke positie genomen kan worden tussen het liberalisme enerzijds en sociaal-conservatisme anderzijds.

De bijeenkomst van mei vindt ook online plaats. De tekst die besproken wordt is *Ongeloof en revolutie* van Groen van Prinsterer. We nemen zijn analyse door wat het betekent als de soevereiniteit van God wordt vervangen door de soevereiniteit van de rede. De discussie gaat over of we het belangrijk vinden in hoeverre de politiek leiders de goddelijke openbaring serieus moeten nemen.

De laatste bijeenkomst vindt weer bij Boudewijn thuis plaats. Er wordt nabeschouwd en in vogelvlucht alle teksten besproken van de hele leergang.